

jména zločinem podle §§ 152 a násl. tr. zák., jakmile jsou tu pojmové znaky těchto skutkových podstat. Tím méně lze tudíž skutkovou podstatu pouhého přestupku podle §u 419 tr. zák. spatřovati v jednání, které, naplňujíc zákonný pojem omezování osobní svobody, neodpovídá vůbec představě zlého nakládání v onom smyslu, který mu přiřkládá platný trestní zákon. Dlužno proto přisvědčiti závěru rozsudkových důvodů, že moc, která přísluší obžalovanému jako manželu a hlavě rodiny, nesahá tak daleko, by ho opravňovala vězniti bez příčiny manželku jako člověka nebezpečného nebo zločinného. Nemůže však přijíti v úvahu ani stihání a trestání činů, zakládajících objektivní skutkovou podstatu zločinu, jako pouhého přestupku podle § 525 tr. zák. Jednak nesrovnává se pojem zločinu jako trestného činu, jež zásadně stihati jest obžalobou veřejnou, s předpisem druhého odstavce onoho §u, podle něhož dotyčné skutky stávají se trestnými činy jen tehdy, požádala-li úřady o pomoc některá ze jmenovaných tam oprávněných osob, jednak je v témž předpisu řeč o pouhých »hrubších nemravnostech«, o »nepořádcích«, tedy o pojmech, které nelze uvésti v soulad s představou zločinu jako nejtěžšího prohřešení se proti právnímu řádu. Předpis §u 525 tr. zák. nemá vůbec místa při činech, které samy o sobě jsou zločiny.

Čís. 2759.

Podle § 2 g) tr. zák. vyvíňuje jen spravedlivá nutná obrana, t. j. taková, která jest nutnou k odvrácení bezprávného, přítomného útoku na určité právní statky (života, svobody a jmění). Vyhledává se především, by obrana směřovala proti útoku, který již počal, nebo bezprostředně nastává a který není ještě ukončen; nestačí o sobě pohružka zlým nakládáním.

(Rozh. ze dne 30. dubna 1927, Zm I 667/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. října 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého ublížení na těle podle §§ 152, 155 písm. b) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce (čís. 9 b) §u 281 tr. ř.) namítá stěžovatel, že první soud nesprávně posoudil otázku, zda jednal obžalovaný v nutné obraně čili nic. Má za to, že nebezpečná pohružka, již H. proti němu pronesl (»Verfluchter Hund, Aas, jetzt bringt ich dich um!«) a útok na zdraví a život, jež proti němu podnikl H., ozbrojený holí, opravňovaly ho k obraně tím spíše, že prý H. již dříve opětovně proti němu i jiným osobám násilně vystupoval a ve stavu napilosti byl schopen každé násilnosti. Skutečně také prý byl obžalovaný tenkrát H-em těžce poraněn (utrpěl prudkými ranami do tváře zlomeninu kosti nosní) a H. byl za to pravoplatným rozsudkem odsouzen pro zločin podle §u 152 tr. zák. Ve spojení s hmotněprávním zmatkem čís. 9 b) uplatňuje zma-

teční stížnost věcně i zmatek čís. 5 Šu 281 tr. ř. v tom směru, že soud nepřihlíží ke svědectví F-ovu, že slyšel pohrůžku H-ovu, a k seznání H-a, který prý připustil při hlavním přelíčení, že pohrůžku pronesl. Než zmateční stížnost není v tomto směru z valné části provedena po zákonu, ježto nedbá zjištěných skutkových předpokladů napadeného rozsudku, a, pokud ji lze pokládati za provedenou, není odůvodněna. Podle §u 2 g) tr. zák. činí pachatele beztrestným jen nutná obrana s p r a v e d l i v á, t. j. taková, která jest nutnou k odvrácení bezprávného, přítomného ú t o k u na určité právní statky (života, svobody a jmění). Vyhledává se tedy především, by obrana směřovala proti útoku, který již počal nebo bezprostředně nastává a který není ještě ukončen. V souzeném případě zjistil první soud formálně bezvadně, že H. na obžalovaného vůbec neútočil, nýbrž naopak byl jím napaden; chybí tedy základní předpoklad spravedlivé obrany, nehledě ani k tomu, že, jak soud zjišťuje, značný rozsah poranění, způsobeného obžalovaným H-ovi vylučuje spravedlnost, potřebnost, nutnost obrany. Že by byl H. podnikl na obžalovaného útok holí a přepadl ho od zadu, soud nezjistil. Tvrdil to sice obžalovaný i vývodní svědek F., ale soud jim nevěří a uvádí pro své stanovisko podstatné důvody. Rovněž tak nevěří soud F-ovi pokud tvrdí, že H. při svém domnělém útoku pronesl výše zmíněnou pohrůžku, ježto soud pokládá c e l o u jeho svědeckou výpověď za nepravdivou a náležitě své přesvědčení odůvodňuje. Výtka neúplnosti činěná v tomto směru rozsudku jest zřejmě lichá. Svědek H. nepřipustil při hlavním přelíčení, že pohrůžku pronesl, nýbrž uvedl pouze, »že se nyní nemůže rozpomenouti, zda-li slov těch použil«, nebylo tudíž třeba, by se tímto seznáním soud zvláště zabýval. Dlužno ostatně podotknouti, že pohrůžka zlým nakládáním o sobě neznamená útok, který již počal nebo bezprostředně nastává (§ 2 g) tr. zák.). Pravdou jest, že také H. způsobil tenkrát obžalovanému těžké poranění a že byl za to pravoplatným rozsudkem krajského soudu v Hradci Králové odsouzen pro zločin podle Šu 152 tr. zák. Avšak také tento rozsudek zjistil, že obžalovaný prozrazoval nepřátelské úmysly proti H-ovi již před rvačkou, a vyslovil, že pravděpodobně on (obžalovaný) mohl býti útočníkem, vyloučiv, že H. napadl obžalovaného. Za tohoto stavu věci nelze říci, že soud posoudil otázku beztrestnosti obžalovaného z důvodu §u 2 písm. g) tr. zák. právně mylně, a bylo proto zavrhnouti zmateční stížnost z části jako neodůvodněnou, z části jako neprovedenou po zákonu.

Čís. 2760.

»Vyhrůžkou« ve smyslu § 99 tr. zák. (opovědí zla) jest projev, že mluvčí (pisatel) má moc a skutečně zamýšlí způsobiti sám nebo prostřednictvím jiného osobě, již projev svědčí, újmu na právních statcích v § 98 b) tr. zák. uvedených. Projev vůle pachatele přivoditi pro ohroženého jisté zlo, při čemž jest ohroženému počítati s nebezpečím, že pachatel pohrůžku také uvede ve skutek (bud' sám nebo prostřednictvím jiného) jest nezbytnou náležitostí pojmu »vyhrůžky«; v otázce, zda jde o takovou vyhrůžku, nerozhoduje doslov projevu, nýbrž význam, jaký do něho pachatel vložil a jaký mu musí býti přisuzován osobou, již projev svědčí.